

Suriyeli Mültecilerin Sağlık Hizmetlerine Erişimi

- Hazırlayan: BMMYK-İstanbul Saha Ofisi

Sağlık Hizmetlerine Erişimin Yasal Dayanağı

- Kronolojik düzenlemeler
 - AFAD Yönetmeliği (Nisan 2011)
 - AFAD Genelgesi 2013/8
 - Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
 - Geçici Koruma Yönetmeliği
 - Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar
 - AFAD – Sağlık Bakanlığı Protokolü
 - Göçmen Sağlığı Merkezleri/Birimlerine Dair Yönerge
 - Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Genelge: 2015/8
- Yaşanılan sorunlar

Sağlık Hizmetlerine Erişimin Yasal Dayanağı

- 19.02.2011 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliğe göre:
 - Bu yönetmeliğe istinaden, AFAD, 29 Nisan 2011 tarihinde Hatay'ın Yayladağı ilçesinden gelen yabancıların (ilk giriş noktası) barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarını diğer bakanlıklarla koordine etme faaliyetlerini yürütmüştür.
 - Aynı bağlamda, Suriyeli mültecilerin bütün sağlık giderleri AFAD tarafından karşılanmaktadır,
- 2013/08 nolu genelge ile sağlık ve diğer hizmetlere erişimin kapsamı genişletilmiş, Türkiye genelinde 11 ilden 81 ile çıkarılmıştır.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

- Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 91. maddesine dayanarak hazırlanan Geçici Koruma Yönetmeliği 22.10.2014 tarihli ve 29153 sayılı resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir,
- Yönetmeliğin 1. maddesi ile Türkiye’ye 28.04.2011 tarihinden itibaren gelen Suriye vatandaşları, Geçici Koruma Statüsü almıştır.

Geçici Koruma Yönetmeliği

- Yönetmeliğin 21. maddesinde ise kayıt işlemlerini tamamlamayan yabancılar, bulaşıcı ve salgın hastalıklardan korunma hizmetleri ve acil sağlık hizmetleri dışında sağlık hizmetlerinden yararlanmaz,
- Yönetmeliğin 27. maddesinde hizmetlerin kapsamı yer almaktadır.

Geçici Koruma Yönetmeliği; Madde 27

- Geçici barınma merkezlerinin içinde ve dışında verilen hizmetler Sağlık Bakanlığının kontrolü ve sorumluluğundadır,
- Temel ve acil sağlık hizmetleri ile bu kapsamdaki tedavi ve ilaçlardan katılım payı alınmaz,
- İkinci ve üçüncü basamakta sunulan sağlık hizmetleri de dahil bedelleri; Sağlık Bakanlığı'nın kontrolünde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'nın belirlediği SUT'deki bedeli geçemez,
- Sağlık hizmet bedeli, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından genel sağlık sigortalıları için belirlenmiş SUT geçmeyecek şekilde AFAD tarafından ödenir.

Geçici Koruma Yönetmeliği; Madde 27

- Acil ve zorunlu haller dışında, özel sağlık kuruluşlarına doğrudan başvuramazlar,
- Bulaşıcı hastalıklar, çocuk aşılama ve üreme sağlı ile ilgili gerekli çalışmaları ve tedbirler alınır,
- Madde bağımlılığı veya psikolojik sorunları olduğu tespit edilenleri sağlık kurumuna nakli içerebilecek şekilde gerekli tedbirler alınır,
- Geçici korunanlara sağlanacak psiko-sosyal hizmetler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planında da belirtilen geçici korunanlara sağlanacak psiko-sosyal hizmetlerde destek çözümlerle ortakları ile yürütölür.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Geçici Koruma Yönetmeliğine istinaden bu koruma kapsamında bulunanlara yönelik sağlık hizmeti verecek sağlık kurum ve kuruluşların, gönüllü sağlık hizmetini ve bu hizmeti sunan vakıf veya derneklerin çalışma esaslarını belirtmek üzere Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar hazırlanmıştır.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Madde 6, geçici korunanlar;
 - Geçici barınma merkezlerinde kurulan sağlık merkezlerinden,
 - Bakanlık ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık hizmeti sunucularından,
 - Üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinden,
 - Özel hastanelerden,
 - Vakıf veya demekler tarafından gönüllü olarak verilen sağlık hizmetlerinden yararlanabilirler.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Yayımlanan bu yönerge kapsamında verilen sağlık hizmetlerinin kapsamı genişletilmiş bu bağlamda:
 - Öncelikle birinci basamak sağlık hizmetlerine müracatların yapılması gerektiği ve buna Aile Sağlık Merkezlerinin yanısıra Göçmen Sağlık merkezleri de dahil edilmiştir.
 - Halk sağlığı Müdürlüklerine bağlı Göçmen Sağlık Merkezi kurulmuştur ve an itibariyle İstanbulda 13 merkez faaliyet göstermektedir.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Sağlık kuruluşlarının imkanlarının yetersizliği hallerinde, Bakanlık bağlı kuruluşlarına ait 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşları tarafından, öncelikle üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerine, bunun mümkün olmaması halinde ise özel hastanelere sevk ancak:
 - Acil Sağlık hizmetleri erişkin/yenidoğan yoğun bakım hizmetleri,
 - Yanık tedavisi ve kanser tedavisi (radyoterapi, kemoterapi, radyoizotop tedavileri)
 - Aynı il içinde veya il dışında Bakanlık bağlı kuruluşlara ait ikinci veya üçüncü basamak sağlık kuruluşları ile üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ve özel hastanelere sevk için sevk formu doldurulur.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Kronik hastalığı bulunanlar ile tedavi veya kontrol için çağrı belgesi olanların, üniversitesi sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ve özel hastaneler dahil sağlık kuruluşlarına başvurularında yeniden sevk alması gerekmez.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar

- Gönüllü sağlık hizmeti:
 - Sağlık Bakanlığının uygun göreceği yerleşim yerlerinde yardım vakıfları veya dernekleri tarafından ücretsiz ve gönüllü olarak yalnızca geçici korunanlara altı ay süreyle sağlık hizmeti verilebilir, bu altı aylık süre bakanlığın kararıyla uzatılabilir.

AFAD-Sağlık Bakanlığı arasındaki Protokol

- 01.07.2015-31.12.2015 tarihi aralığında geçerli olmak üzere AFAD ile Sağlık Bakanlığı arasında protokol imzalanmıştır ve bu protokol çerçevesinde,
 - AFAD, 2015 yılı sağlık hizmeti alımı için Sağlık Bakanlığına yıllık 375 milyon TL götürü bedel ödeyecektir (aylık 31.250.000).

AFAD-Sağlık Bakanlığı arasındaki Protokol

- Yeni protokolün sağlık hizmet erişimine katkıları:
 - SUT geri ödeme kuralları çerçevesinde yurtdışından getirilmesi gerekli olan ilaçlar Başkanlık tarafından karşılanır,
 - SUT kapsamında, yurt dışı kemik iliği/kök hücre/ kordon kanı getirilmesi sürecinde, yurt dışında verici taraması, doku bankaları taraması vb. giderleri karşılar, şahsa düzenlenmiş ise kişiye ödenir.
 - Yurt içi kemik iliği doku bilgi bankası bu konu ile ilgili gerekli belgeleri istenildiğinde sunmak üzere temin eder,

AFAD-Sağlık Bakanlığı arasındaki Protokol

- Esaslar kapsamında üniversite hastaneleri ile bu hastanelere bağlı araştırma ve uygulama merkezleri ile özel hastanelere yapılan sevkler neticesinde oluşan tedavi giderleride Bakanlık götürü bedel kapsamındadır,
- Organ nakillerinden kemik iliği nakil bedelleri, acil hallerde kornea nakil bedelleri ile hastanın kendisince bulunmuş donörü olması ve etik kurul kararıyla uygun bulunması halinde canlı vericiden karaciğer ve böbrek nakli bedellerini karşılar,
- İnvitro fertilizasyon (kısırlık tedavisi), kök hücre vericisi kardeş doğmasına yönelik tedaviler karşılanmaz.

Göçmen Sağlığı Merkezleri/Birimlerine Dair Yönerge

- Mezkûr Yönerge gereğince, sağlık hizmetlerinin sunumunda sevk zinciri uygulaması 2015'in sonuna kadar kaldırılmıştır,
- Bu yönerge kapsamında Göçmen Sağlığı Merkezlerinde verilecek sağlık hizmetleri "Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar" çerçevesinde; birinci kademe teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, aşı ve diğer koruyucu sağlık hizmetleri ile üreme sağlığı hizmetleri sunulacak; yaş ve cinsiyet gruplarına yönelik izlem ve taramalar (gebe, lohusa, yeni doğan, bebek, çocuk ve benzeri) yapılacak; sağlık eğitimleri (hijyen, anne sütü, sağlıklı beslenme ve benzeri) gerçekleştirilecektir.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Genelge: 2015/8

- Bu genelge kapsamında:
 - MEDULA-Hastane ve MEDULA-Eczane 15.10.2015'ten itibaren kullanıma girmiştir,
 - Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından genel sağlık sigortaları için karşılanan sağlık hizmetleri dışında sağlık hizmeti sağlanamaz,
 - Sağlık hizmetleri Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında yapılır,
 - 99 ile başlayan Yabancı Kimlik Numarası hastane müracaatlarında istenmektedir,
 - Sağlık hizmetlerindeki düzenlemelerden Sağlık Bakanlığı sorumlu ve yetkilidir,

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar-Değişiklik

- 04.11.2015 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan değişiklikleri kapsamaktadır.
- SGK provizyonu alınamayan hastalar sadece acil sağlık hizmetleri ile halk sağlığını tehlikeye düşürebilecek bulaşıcı ve salgın hastalık durumlarında birinci basamak sağlık hizmetlerinden kimlik beyanına göre faydalanırlar,
- Bakanlığa bağlı kuruluşlarına ait ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına doğrudan sevk aranmaksızın başvurulur.
- Üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerine ve özel hastanelere doğrudan başvurulamaz, öncelikli olarak üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerine, bunun mümkün olmaması halinde ise özel hastanelere sevk.

Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar-Değişiklik

- Ayakta teşhis ve tedavi için GK hasta sevk formu 2 nüsha doldurularak sevk yapılır, süresi 5 iş günüdür.
- Kronik hastalıkların tedavisi için çağrı belgesi olan ve özel hastaneler /üniversite hastanelerine verilen sevk süresi 30 gündür.
- Geçici korunanlar arasında madde bağımlılığı veya psikolojik sorunları olduğu tespit edilenler hakkında, sağlık kummina nakli de içerebilecek şekilde gerekli tedbirler alınır. Ruhsal bozukluğu bulunanların sevk ve takipleri Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından mevcut belirlenmiş kurallar doğrultusunda yerine getirilir.

Sağlık Hizmetlerine Erişimdeki Sıkıntılar

Suriye mülteci krizinin başından bu yana Türkiye Cumhuriyeti Suriyeli mültecilere sağlık hizmetlerine erişim konusunda ciddi olanaklar sağladı. Halen 2,000,000 üzerinde mülteci geniş bir sağlık sigortasından faydalanmaktadır.

- Karmaşık sevk - yönlendirme mekanizmaları ve sürekli olarak güncellenen mevzuatı takip etmekte yaşanılan zorluklar
- Dil engeli nedeniyle hastane personeliyle yaşanılan iletişim sorunları ve tercüme hizmetlerinin sürekli olarak sağlanamıyor oluşu
- Kayıtta yaşanılan sıkıntılar (Bekleme süresi – Kayıt ilinin dışında bulunulması durumunda sağlık hizmetlerine erişimdeki kısıtlamalar)
- MERNİS sistemine bilgileri aktarılamayan (98- 99 dönüşümü tamamlanmayan) hastaların sağlık hizmetlerine erişimindeki sıkıntılar,

Sağlık Hizmetlerine Erişimdeki Sıkıntılar

- Bazı hastanelerin hala sevk isteme durumları,
- Kornea, böbrek, kemikiliği gibi organ nakillerinde pratikte karşılaşılan zorluklar,
 - Kemik iliği nakilleri: donör taraması ve bulunması,
 - Kornea nakilleri: acil olmayan nakillerin bakanlık komisyonu tarafından reddedilmesi
 - Böbrek ve karaciğer nakilleri: donör bulunmasındaki sıkıntılar.
- Yüksek maliyetli tedaviler ve yurtdışından ithal edilen ilaçlara erişimdeki zorluklar
- Psikolojik ve ruh sağlığı hizmetlerine erişimdeki zorluklar
- SUT kapsamı dışında kalan tedavi ilaç ve medikal malzemelerin temininde yaşanan zorluklar

Geçici Korunan Hasta Sevk Formu

GEÇİCİ KORUNAN HASTA SEVK FORMU	
Kampın / Hastanın Bulunduğu İl:	
Kamp Adı (Numarası):	
Sevk Tarihi : ... / ... / 20..	
Sevki Düzenleyen Sağlık Hizmet birimi:	
Geçici Koruma Altına Alınan Kişiler:	
Hastanın Adı:	
Soyadı:	
Ana Adı:	
Baba Adı:	
Hastanın Doğum Yeri / Tarihi:	
Geçici Koruma Kimlik Belgesi No:	Protokol No:
Diğer Resmi Kimliği ile İlgili Ayrıntılı Bilgiler:	
Ön Tanı (ICD10 KODU) ve Vaka Triaaj Kodu:	
Tanı ve Epikriz:	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
Sevk Edildiği Sağlık Hizmeti Veren Kuruluş Adı:	
Sevk Eden Hekim:	
Kaşe:	
İmza:	
Tarih:	
Sevk Nedeniyle Müracaat Edilen Sağlık Kurum/Kuruluşuna Başvuru Tarihi : .../.../20..	
Müracaat Edilen Sağlık Kurum/Kuruluşundan Ayrılış Tarihi: .../.../20..	
.../.../20.. - .../.../20.. Tarihleri Arasında Ayaktan Tedavi Görmüştür.	
.../.../20.. - .../.../20.. Tarihleri Arasında Yatarak Tedavi Görmüştür.	
.../.../20.. Tarihinde Üçüncü Basamak Sağlık Hizmeti Veren Kuruluşa Sevki Uygun Görülmüştür.	
Açıklamalar:	
Düzenleyen Hekimin	Başhekimlik Onayı
Adı-Soyadı:	
Kaşe:	
İmza:	

-
- Teşekkürler...